

De Europese Unie kan vanwege de beperkte eigen middelen niet meer doen dan de lidstaten toestemming geven tot staatssteun. Dit bevoordeelt die lidstaten met de grootste budgettaire speelruimte, zoals Duitsland en Frankrijk. Het versterkt dus de economische krachtcentra. De staat eist een grotere rol op in de economie, in een tijd dat de uitdagingen vooral in Europa van veel kanten komen: de aanvoer van energie en grondstoffen vormt een probleem, de industrie moet vergroenen en een recessie moet worden voorkomen.

Holger Schmieding wijst op een klein voordeel dat Europa op dit moment heeft ten opzichte van de VS. Volgens hem is de dollar zwaar overgewaardeerd ten opzichte van de euro. Dat kan een kostenvoordeel zijn voor Amerikaanse industriële producenten die investeren in Europa. Bedrijven als Intel hebben volgens hem dus ook daarom een prikkel om een deel van de productie hierheen te verplaatsen.

DE SUBSIDIES VOOR BEDRIJVEN ALS INTEL HEBBEN ALLEEN ZIN ALS DUITSLAND OOK IN ZICHZELF INVESTEERT

WIND

Het wisselkoersvoordeel kan echter onmogelijk compenseren voor de hogere energiekosten in Europa. In de omgeving van Maagdenburg zie je veel windturbines. Dat hier windenergie wordt geproduceerd, is voor Intel relevant. Het bedrijf verwacht in Maagdenburg namelijk net zoveel stroom te verbruiken als de hele stad. Om Intel op weg te helpen, wil de deelstaatregering op het nieuwe industrieterrein ook nog een eigen windmolenpark bouwen voor de Amerikanen. Dat zou de energievoorziening veilig kunnen stellen en een enigszins betaalbare energieprijzen kunnen garanderen; al zou de politiek daarvoor wel de regels moeten veranderen.

Het is duidelijk dat Duitsland Intel dolgraag wil, en dat speelt het bedrijf uit. Dat de Amerikanen nu nog meer subsidiegeld willen, zet in Duitsland een debat in gang. "We kunnen ons geld misschien beter inzetten dan in een concurrentiestrijd

met de VS op het gebied van subsidies", zegt econoom Schmieding. "We hebben een tekort aan gekwalificeerde werknemers en een enorme behoefte om ook daarin te investeren."

De subsidies voor bedrijven als Intel hebben alleen zin als Duitsland ook in zichzelf investeert, zegt ook Kerstin Bernoth van DIW. "Het tekort aan vakkrachten, het verbeteren van het onderwijsstelsel, onderzoek en ontwikkeling en een oplossing voor de huidige hoge energiekosten in Europa en Duitsland zijn minstens zo belangrijk. Dat zullen beleidsmakers ook moeten aanpakken om het internationale concurrentievermogen van Duitsland en Europa en de aantrekkelijkheid als bedrijfslocatie te verbeteren."

OPLEVING

Europa speelt voor Intel voorlopig een belangrijke rol in het streven om weer in de top van de halfgeleiderindustrie te komen. In Italië wordt een fabriek gepland voor het testen en verpakken van chips. Frankrijk krijgt een nieuw onderzoekscentrum en de bestaande Intel-fabriek in Ierland wordt sterk uitgebreid met een investering van meer dan 10 miljard euro.

Een rit langs de graslanden van Maagdenburg en over de modderweg naar de graafmachines leert dat het nog wel even duurt voordat de gewilde halfgeleiders hier worden gemaakt. Malcolm Penn zegt dat het ook doorbijten is voor beleggers. Ze moeten geduld hebben voor de comeback van Intel, als die er ooit gaat komen. "Dit jaar is heel zwaar. Dit soort plannen is op Wall Street moeilijk te verkopen. Maar ik vind het op de lange termijn een verstandige koers. De wereld blijft grote honger hebben naar chips."

De Brit geeft aan dat het de zeventiende neerwaartse spiraal is in de halfgeleidersector. Maar hij zegt daar lachend bij dat dit ook betekent dat de volgende opleving alweer voor de deur staat.